

Chỉ số áp lực thị trường ngoại hối và khả năng áp dụng tại Việt Nam để cảnh báo sớm khủng hoảng tiền tệ^(*)

TRẦN NGỌC HÀ*

NGUYỄN THỊ TƯỜNG ANH**

Tóm tắt: Nghiên cứu này đi tìm câu trả lời cho câu hỏi có hay không khủng hoảng tiền tệ tại Việt Nam trong giai đoạn từ 1996 đến 2013. Để trả lời cho câu hỏi này, nhóm tác giả tiến hành tính toán chỉ số áp lực thị trường ngoại hối (EMP) theo tháng. Trên cơ sở áp dụng hai phương pháp phổ biến của Kaminsky (2000) và Eichengreen (1994, 1996) và xem xét tình hình kinh tế của Việt Nam trong giai đoạn nghiên cứu, nhóm tác giả đã xây dựng công thức tính chỉ số EMP và ngưỡng EMP phù hợp hơn với Việt Nam. Kết quả cho thấy, Việt Nam đã trải qua một số cuộc khủng hoảng tiền tệ trong giai đoạn 1996 - 2013.

Từ khoá: Khủng hoảng tiền tệ, thị trường ngoại hối, cảnh báo sớm khủng hoảng, Việt Nam.

1. Mở đầu

Nếu những năm 1990 đã chứng kiến một loạt các cuộc khủng hoảng tài chính xảy ra ở các nước đang phát triển (Khủng hoảng Mexico năm 1994, Khủng hoảng tài chính châu Á năm 1997, Khủng hoảng Brazil năm 1998...) thì cuộc Khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008 cho thấy sự sụp đổ của các nền kinh tế phát triển, trong đó có các cường quốc kinh tế như Mỹ và EU. Thực tế này đã cho thấy khủng hoảng không loại trừ bất kỳ quốc gia nào, kể cả quốc gia phát triển cũng như đang phát triển.

Cuộc Khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008 một lần nữa đã đặt ra nhiều câu hỏi nghi

vấn về lợi ích của toàn cầu hoá tài chính. Liệu đó có còn là con đường tối ưu của các nền kinh tế đang phát triển khi ngay chính các nền kinh tế phát triển cũng đã và đang phải nỗ lực tự bảo vệ mình khỏi các cuộc tấn công tài chính vốn được coi là hậu quả của quá trình toàn cầu hoá. Với một nền kinh tế quy mô như Việt Nam, câu hỏi có lẽ không phải là có hội nhập không mà là hội nhập ở mức độ nào để vừa không nằm ngoài xu thế hợp tác toàn cầu, vừa tự bảo vệ mình trước các bất ổn tài chính nói chung.

Việt Nam đã từng xảy ra các cuộc tấn công tiền tệ hay các cuộc khủng hoảng tiền tệ chưa? Liệu trong tương lai Việt Nam có nguy cơ xảy ra một cuộc khủng hoảng tiền tệ không? Năm 2006 Việt Nam trở thành thành viên chính thức của Tổ chức thương mại thế giới WTO. Sự kiện quan trọng này giúp Việt Nam đạt được tốc độ

*** Trường Đại học Ngoại thương

^(*)Bài viết này là sản phẩm của đề tài khoa học và công nghệ cấp Cơ sở của Trường ĐHTN, mã số NTCS2021-42

